

Dosarul nr. 2ra-2380/2019

nr. 2ra-169/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: R. Pascari)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

Î N C H E I E R E

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Holbaș Semion
împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 28 iulie 2017, Holbaș Semion a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului moral în
mărime de 1 000 000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia din 05 iulie 2016 a
Curții de Apel Chișinău, măsura preventivă - arestul, aplicată în privința
inculpatului Holbaș Semion a fost anulată. Totodată, a specificat reclamantul că
pedeapsa sub formă de privațiune de libertate pentru săvârșirea infracțiunii
prevăzute de art. 186 Cod Penal, stabilită în luna iunie 2014 de către Judecătoria
Anenii Noi a fost executată integral.

A mai menționat Holbaș Semion că la moment nu are aplicat în privința sa
măsura preventivă - arestul, acesta fiind anulat la 05 iulie 2016, iar pedeapsa
stabilită pentru cauza anterioară a fost executată integral în luna decembrie 2015.

Cu referire la prevederile art. 198 alin. (2) Cod de executare, a susținut Holbaș
Semion că norma respectivă și nici o altă normă nu prevede că în perioada în care
condamnatului i se aplică arestul pentru o altă cauză, se suspendă termenul de
executare a pedepsei pentru fapta săvârșită anterior.

Cu toate acestea, a susținut reclamantul că a fost privat ilegal de libertate pe o
perioadă de 3 luni și 20 zile, și aceasta din motiv că doar la 25 octombrie 2016,
prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău a fost dispusă admiterea parțială
a cererii avocatului Ion Gherțescu, depusă în interesele condamnatului Semion
Holbaș, cu obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 să-1 elibereze.

Consideră reclamantul că în situația dată, organele de drept, care au o
obligație primordială de a respecta și apăra drepturile omului, l-au prejudiciat

moral, prin privarea ilegală de libertate și deținerea sa în condiții de penitenciar, astfel, cauzându-i suferințe psihice. Or, dreptul la libertate, este un drept primordial și nimeni nu poate priva ilegal persoana de libertate.

Holbaș Semion a indicat că evaluează prejudiciul moral cauzat la suma de 1 000 000 lei.

În drept și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 3 alin. (1) lit. c) a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin hotărârea din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani cererea de chemare în judecată depusă de Holbaș Semion împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului moral, a fost admisă parțial.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Holbaș Semion cu titlu de prejudiciu moral suma de 55 000 de lei

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 09 februarie 2018, Holbaș Semion a depus apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a solicitat casarea acesteia în partea în care pretențiile au fost respinse, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii înaintate.

Prin încheierea din 03 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel declarată de Holbaș Semion a fost restituită în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă.

Prin decizia din 28 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Holbaș Semion și s-a menținut încheierea din 03 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 26 ianuarie 2018, Ministerului Justiției a depus apel și a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii înaintate.

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Ministerului Justiție și s-a menținut hotărârea din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 1, 2, 3 alin. (1) și (2), 6, 10 și 11 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 3 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 524 din Codul de procedură penală, art. 198 alin. (2) Cod de executare și art. 1405 alin. (1), 1422 alin. (1) și 1423 din Codul Civil (în vigoare la data relevantă speței), a considerat ca fiind întemeiată hotărârea primei instanțe și emisă conform normelor materiale și procedurale.

Așadar, Colegiul a învederat că depunând prezenta acțiune, reclamantul a invocat că prin decizia din 05 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău, măsura preventivă - arestul, aplicată în privința inculpatului Holbaș Semion a fost anulată. Totodată, a specificat reclamantul că pedeapsa de privațiune de libertate pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 Cod Penal, stabilită în luna iunie 2014 de către Judecătoria Anenii Noi a fost executată integral.

Analizând actele cauzei, materialul probatoriu, Colegiul a conchis că, prima instanță corect a ajuns la concluzia temeinicii acțiunii, și corect a determinat mărimea compensației pentru prejudiciul moral cauzat lui Holbaș Semion ca urmare a acțiunilor ilegale a organului de urmărire penală.

Colegiul a menționat că consideră suma de 55 000 de lei, care a fost dispusă de către instanța de fond spre încasare din contul Ministerului Justiției, ca fiind o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă și suficientă pentru repararea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate.

Mai mult, instanța de apel, a indicat că la caz s-a confirmat cu certitudine că prin deținerea ilegală în stare de arest, Holbaș Semion, a fost privat ilegal de libertate pentru o perioadă de 3 luni și 20 de zile.

Având în vedere cele menționate, Colegiul a concluzionat că, hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către Ministerul Justiției în cererea de apel poartă un caracter pur formal.

La 31 octombrie 2019, Ministerului Justiției a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat eronat și încălcat normele de drept material și procedural ce au dus la soluționarea greșită a cauzei, au fost apreciate arbitrar probele, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Recurentul în susținerea cererii de recurs a invocat argumente de fapt și de drept similare celor expuse pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 11 decembrie 2018.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 15 ianuarie 2019 (f.d. 172), dar la materialele cauzei lipsește dovada de recepționare a acesteia de către recurent.

Astfel, recursul declarat la 31 octombrie 2019, este în termen.

La 10 decembrie 2019 în adresa lui Holbaș Semion a fost expediată copia recursului depus de către Ministerul Justiției, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, recepționată de intimată la 14 decembrie 2019 (f.d. 182, 184).

De către Holbaș Semion referință nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei

sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ministerul Justiției, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției, împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat